Dosarul nr. 4r-819/25 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
4-23110613-02-4r-04032025 Judecător Andrei CAZACICOV

D E C I Z I E
în numele Legii

15 iulie 2025

mun.Chişinău

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Silvia CECAN
Judecători: Vitalie PÎSLARIUC și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de către agentul constatator, Gheorghe BULGARI, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-1545/2024 din 03 decembrie 2024, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 029892 din 14.07.2023, în privința lui **URSU Sergiu,** în temeiul art.236 alin.(2) Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 01.08.2023 până la 03.12.2024;
în Curtea de Apel Centru, din 04.03.2025 până la 15.07.2025.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 31.07.2023, la Judecătoria Chișinău, (sediul Buiucani), a parvenit contestația înaintată de URSU Sergiu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023, fiind repartizată judecătorului Munteanu Dorin.

Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani), nr. 5r-4918/2023 din 10.10.2023, contestația înaintată de URSU Sergiu a fost admisă.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău nr. 4r-4221/2023 din 10.04.2024, Hotărârea judecătorească din 10.10.2023 a fost casată, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Din memoriul deciziei instanței de recurs rezultă că „în hotărâre nu au fost analizate probele pe care instanța își întemeiază soluția, nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor din materialul contravențional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe și, respectiv, respingerea altora”.

În ziua de 24.04.2024, cauza contravențională intentată la contestația înaintată de URSU Sergiu a fost repartizată repetat altui judecător al Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani), și anume judecătorului POSTICĂ Aureliu. În data de 02.10.2024, la Judecătoria Chișinău, (sediul Ciocana), a parvenit cauza contravențională intentată la contestația înaintată de URSU Sergiu împotriva procesului verbal cu privire la contravenție seria MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023, și a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

Cauza contravențională intentată la contestația depusă de URSU Sergiu a fost repartizată, în mod automat-aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana), CAZACICOV Andrei.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-1545/2024 din 03 decembrie 2024,* a fost admisă integral contestația înaintată de URSU Sergiu împotriva Procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023, și a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

A fost declarat nul Procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023, încheiat de către agentul constatator al I.N.S.P., BULGARI Gheorghe, întocmit în privința lui URSU Sergiu, în baza art.236 alin.(2) Cod contravențional.

A fost anulată decizia agentului constatator din cadrul I.N.S.P., BULGARI Gheorghe, inclusă în Procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023, conform căreia URSU Sergiu a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art.236 alin.(2) Cod contravențional, cu amendă în mărime de 18 unități convenționale și 4 puncte de penalizare.

A fost încetat procesul contravențional intentat la 14.07.2024, în privința lui URSU Sergiu, în baza art.236 alin.(2) Cod contravențional, din motivul nulității procesului-verbal cu privire la contravenție, prevăzute de art.445 alin.(1) Cod contravențional.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, agentul constatator Gheorghe BULGARI a declarat recurs* în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-1545/2024 din 03 decembrie 2024, cu dispunerea rejudecării în prima instanță.

În motivarea recursului agentul constatator a menționat că, prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-1545/2024 din 03 decembrie 2024, instanța a dispus admiterea contestației şi anularea procesului verbal cu privire la contravenție şi a deciziei agentului constatator, pornit împotriva cet. URSU Sergiu și încetarea procesului contravențional, din motivul nulității procesului-verbal cu privire la contravenție, prevăzute de art.445 alin.(1) Cod contravențional..

Consideră că recursul este fondat şi pasibil de a fi admis, cu casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-1545/2024 din 03 decembrie 2024 cu dispunerea rejudecării în prima instanță, prin care a fost dispusă admiterea contestației şi anularea deciziei agentului constatator, cu remiterea dosarului contravențional la o nouă examinare în fond, în alt complet de judecată.

În baza probelor acumulate, care servesc la constatarea existenței contravenției, la identificarea făptuitorului, agentul constatator întocmește procesul-verbal cu privire la contravenție, întemeindu-și acțiunile pe probe acumulate, care constituie temei de remitere a cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

În contextual normelor precitate statuează faptul că agentul constatator, subsemnatul Gheorghe BULGARI, a respectat normele procesuale și materiale expuse, totodată a prezentat probe concludente și pertinente acumulate în cadrul dosarului contravențional intentat împotriva cet. URSU Sergiu.

În baza probelor acumulate, care servesc la constatarea existenței contravenției, la identificarea făptuitorului, agentul constatator întocmește procesul-verbal cu privire la contravenție, întemeindu-și acțiunile pe probele acumulate, care constituie temei de remitere a cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În conform art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge ca fiind nefondat recursul declarat de agentul constatator Gheorghe BULGARI, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-1545/2024 din 03 decembrie 2024, din considerentele ce succed.*

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit.c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs *respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei,*

hotărâre din 01.02.2005, §35 şi Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Este de menționat că, la judecarea cauzei instanța de fond a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare.

7. În fapt, potrivit materialelor cauzei Colegiul penal reține că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06029892 din 14.07.2023, URSU Sergiu *****este învinuit în comiterea contravenției prevăzute la art.236 alin.(2) Cod contravențional, precum că: „la data de 14.07.2023, ora 18:45, în mun. Chișinău, str. Calea Moșilor, 15, conducătorul auto a depășit limita de viteză, deplasându-se cu 72 km/h”.

Astfel, acțiunile lui URSU Sergiu *****au fost calificate de agentul constatator în baza art.236 alin.(2) Cod contravențional.

Drept consecință, instanța de fond, concluzionând că agentul constatator a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție cu încălcarea prevederilor art.443 alin.(6) Cod contravențional a procedat la declararea nulității procesului verbal și încetarea procesului contravențional.

8. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul Penal conchide, că recurentul nu a prezentat instanței de recurs careva argumente și probe prin care s-ar dovedi netemeinicia și ilegalitatea soluției adoptate de prima instanță, din care considerente va respinge ca nefondat recursul declarat în prezenta cauză, cu menținerea hotărârii primei instanțe. Așadar, Colegiul relevă că, pentru respectarea garanțiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 § 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, instanța de judecată verifică legalitatea şi temeinicia procesului verbal cu privire la contravenție şi sancțiunea aplicată.

Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționare contravențională a

persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.

Astfel că, instanța de recurs explică faptul că, agentul constatator are rolul de a administra probe în ordinea prevăzută de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal. Prin urmare, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal contravențional. Respectiv, atât timp cât asupra faptelor descrise în conținutul actului sunt neconfirmate prin alte mijloace de probă, în sensul dat pot plana o serie de dubii, fiind aplicabil principiu de drept *in dubio pro reo.*

În conformitate cu art.442 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de către agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui. Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

Consecvent la cele expuse instanța de recurs statuează că conform art.443 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde data (ziua, luna, anul) şi locul încheierii; calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă; numele, prenumele, domiciliul, ocupația contravenientului, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; fapta contravențională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție; încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenitei; aducerea la cunoştința contravenientului şi a victimei a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la art.384 şi 387; obiecțiile şi probele pe care contravenientul le aduce în apărarea sa, precum şi obiecțiile şi probele victimei.

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care și prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale și autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

Colegiul relevă că, conform art.443 alin.(6) Cod contravențional, *faptul absenței persoanei citate în mod legal pentru încheierea procesului-verbal cu privire la*

contravenție ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura a cel puțin un martor, indicându-se şi datele de identificare ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon). În cazul imposibilității de identificare a unui martor, agentul constatator consemnează în procesul-verbal motivele obiective ale lipsei martorului şi documentează, prin orice mijloace tehnice disponibile (audio/video), refuzul persoanei de a semna procesul-verbal.

Această obligație procesuală la încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție rezultă și din conținutul art.388 alin.(8) Cod contravențional, care stipulează că în cazurile prevăzute de lege, agentul constatator este obligat să asigure participarea la acțiunile procesuale a persoanelor dezinteresate, cu capacitate de exercițiu deplină (martori asistenți), pentru a atesta prin semnătură caracterul veridic al faptelor consemnate.

9. Colegiul remarcă că, procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023 a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art.443 Cod contravențional. Or, în speța data procesul-verbal cu privire la contravenție, a fost întocmit în prezența contravenientului care însă nu a semnat procesul verbal, acest fapt fiind indicat la pct.14 (f.d. 15), iar în acest sens potrivit depoziției art.443 alin.(6) Cod contravențional, *faptul absenței persoanei citate în mod legal pentru încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura a cel puțin un martor,* circumstanțe care nu au fost respectate de către agentul constatator la întocmirea procesului verbal din 14.07.2023.

Astfel, la rubrica „Semnătura persoanei în a cărei privință s-a întocmit procesul-verbal" lipsește semnătura făptuitorului. În acest caz, pentru legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, agentul constatator urma să asigure semnarea acestuia de un martor, prin care se adeverea faptul refuzului acestuia.

Totodată, la rubrica "martor asistent" de către agentul constatator nu a consemnat nici un martor asistent (f.d.15).

La fel, agentul constatator nu a consemnat în procesul-verbal motivele obiective ale lipsei martorului şi, după caz, nu a documentat, prin orice mijloace tehnice disponibile (audio/ video), refuzul persoanei de a semna procesul-verbal.

Colegiul Penal, prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății, reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârşirii de noi contravenții.

Sub aspectul legalității procesului-verbal, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art.5 și 7 Cod contravențional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită formă „*ad validitatem*", cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor

juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art.443 Cod contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art.445 Cod contravențional.

Analizând conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023, Colegiul penal reține că la rubrica nr.14 este specificat faptul că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost încheiat în prezența contravenientului, și ca urmare, contrar prevederilor art.443 alin.(6) Cod contravențional, refuzul nu a fost certificat prin semnătura a nici unui martor.

În toate cazurile organul de constatare urmează inițial să se asigure de întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție în prezența făptuitorului şi doar ulterior, dacă acesta refuză de a semna procesul-verbal cu privire la contravenție, poate recurge deja la adoptarea acestui act, însă cu condiția de a certifica refuzul prin semnătura cel puțin a unui martor, ale cărui date de identitate urmează a fi indicate în procesul-verbal întocmit.

Astfel, în rubrica „Semnătura persoanei în a cărei privință s-a întocmit procesul-verbal" lipsește semnătura făptuitorului. Pentru respectarea condiției legalității procesului-verbal, agentul constatator urma să asigure semnarea acestuia de un martor, prin care se adeverea faptul refuzului acestuia de a semna procesul verbal fie faptul că procesul verbal a fost întocmit în lipsa făptuitorului (f. d. 15). În acest sens, instanța de recurs notează că procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023 nu întrunește condițiile specificate în art.443 alin.(6) Cod contravențional

Faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor, indicându-se şi datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon). Copia de pe procesul-verbal se înmânează persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi victimei la cerere. În cazul procesului-verbal încheiat în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, copia de pe procesul-verbal se înmânează în modul prevăzut la art.382 alin.(6).

10. Prin urmare, la întocmirea actului constatator din 14.07.2023, agentul constatator, nu a respectat prevederile normei legale citate supra, or procesul verbal cu privire la contravenție urma să fie semnat de persoana în privința căruia a fost întocmit procesul contravențional, verbal, iar faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acestuia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul verbal şi se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor.

În subsidiar, în conformitate cu prevederile art.445 alin.(2) Cod contravențional, este statuat că alte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod, pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

Respectiv, conform art.381 Cod contravențional, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar cu referire la probe, art.425 alin.(6) lit. c) din același Cod, consacră că nu pot fi admise ca probe informațiile acumulate prin încălcarea esențială a drepturilor şi libertăților constituționale ale persoanei, inclusiv

dreptul la apărare, iar conform alin.(2) din același articol coroborat cu prevederile art.442 şi 443 din același cod, procesul verbal cu privire la contravenție reprezintă un mijloc de probă, prin care au fost stabilite anumite circumstanțe de fapt.

Având în vedere cele menționate, în contextul cărora partea apărării nu mai poate formula apărări de fapt și de drept cu privire la o faptă în privința căreia există deja o suspiciune de neautenticitate, prin nerespectarea exigențelor legale impuse prin art.443 alin.(6) şi 445 alin.(2) Cod contravențional, care sunt norme cu referire la procedurale şi esențiale în prezentul caz, din acest considerent, nu se mai impune nici analiza de către instanță a altor motive de fapt invocate de către agentul constatator sau a probelor prezentate în argumentarea acuzării la cauza contravențională, precum şi a altor probe susținute de participanții la proces.

Respectiv Colegiul notează că potrivit art.461 alin.(2) Cod contravențional, procesul contravențional poate fi încetat și în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(1) din același articol, doar dacă se constată că lipsa unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată.

Examinând recursul declarat de către recurent în prezenta cauză, Colegiul Penal consideră, că argumentele acestuia nu pot constitui temei de casare a acesteia, mai mult decât atât, prima instanța destul de clar și cert a explicat recurentului aprecierea cu care instanța de recurs este absolut solidară și nu se va expune repetat.

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care şi prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale şi autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art.6 din CEDO.

Potrivit prevederilor art.445 alin.(1) și alin.(2) Cod contravențional, (1) neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele și funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal. seria și numărul actului de identitate și numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice - lipsa denumirii și a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii și încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite și a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. (2) celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să

ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

Colegiul constată că, în temeiul examinării recursului și al actelor din dosar, procesul-verbal cu privire la contravenție este afectat de vicii grave de formă, care atrag sancțiunea nulității absolute, în conformitate cu prevederile art.443 alin.(6) Cod contravențional al Republicii Moldova.

Astfel, potrivit art.443 alin.(6) Cod contravențional, încălcarea prevederilor legale privind întocmirea actelor procedurale atrage nulitatea acestora, dacă ele nu pot fi înlăturate în condițiile legii și dacă au influențat sau pot influența soluționarea cauzei. În prezenta cauză, Colegiul reține că actul de constatare a contravenției a fost întocmit cu încălcarea cerințelor prevăzute la art.388 alin.(8) din același cod, care reglementează obligativitatea prezenței martorilor asistenți în anumite acțiuni procesuale.

Astfel, potrivit art.388 alin.(8) Cod contravențional *„în cazurile prevăzute de lege, agentul constatator este obligat să asigure participarea la acțiunile procesuale a persoanelor dezinteresate, cu capacitate de exercițiu deplină (martori asistenți), pentru a atesta prin semnătură caracterul veridic al faptelor consemnate.”*

11. În speță, procesul-verbal a fost întocmit fără participarea unui martor asistent conform legii, iar această deficiență de formă nu poate fi înlăturată pe parcursul procesului contravențional, fiind vorba de o încălcare care afectează legalitatea și credibilitatea actului constatator, motiv pentru care, în temeiul art.443 alin.(6), se impune anularea procesului-verbal de constatare ca fiind nul absolut. În plus, din analiza procesului-verbal nu reiese existența unor circumstanțe obiective care să fi împiedicat participarea unui martor asistent veritabil, iar organul constatator nu a întreprins niciun demers pentru respectarea exigențelor legale. Aceasta denotă o lipsă de diligență și o încălcare a obligațiilor de procedură impuse de lege.

Pentru aceste considerente, având în vedere că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit cu încălcarea cerințelor prevăzute de art.388 alin.(8) și art.443 alin.(6) Cod contravențional, Colegiul reține că actul este afectat de nulitate absolută.

În același context, instanța de recurs concluzionează că agentul constatator, abilitat cu atribuții de constatare a faptei contravenționale și aplicare a sancțiunii, administrează orice probe prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal. Din acest argument rezultă, că simpla constatare (uneori pretinsa constatare) a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție. În alți termeni, atât timp cât asupra faptelor descrise în conținutul actului — neconfirmate prin alte mijloace de proba — pot plana o serie de dubii, instanța apreciază că își găsește aplicarea unui alt principiu de drept, și anume principiul *in dubio pro reo.*

Astfel, prezumția nevinovăției și exigența ca organul de urmărire penală să suporte sarcina de a dovedi acuzațiile este menționată explicit în articolul 6 § 2 din *CEDO și ține de noțiunea generală de proces echitabil în sensul articolului 6 § 1* (a se vedea, muîatis mutandis, Saunders versus Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de nord din 17 decembrie 1996, § 68). De asemenea, articolul 6 din CEDO garantează dreptul la un proces

echitabil pentru a decide asupra drepturilor și obligațiilor cu caracter civil sau a temeiniciei oricărei acuzații penale.

La caz, Colegiul penal relevă că, nu rezistă criticii argumentul recurentului potrivit căruia hotărârea instanței de judecată se limitează la o expunere superficială și abstractă a aspectelor faptice ale cauzei, or se constată că instanța de judecată la examinarea cauzei a determinat caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, precum și alte circumstanțe care au importanță pentru examinarea cauzei, adică a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, cu respectarea dreptului la un proces echitabil.

În această ordine de idei, Colegiul penal reține prezența la caz a condițiilor prevăzute de prevederile art.445 alin.(2) Cod contravențional în sensul altor încălcări ale art.443 şi/sau altor norme imperative, la încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023, motiv pentru care în ordinea art.461 alin.(2) din același cod, întemeiat a dispus încetarea procesului contravențional în acest caz, pentru învinuirea adusă lui URSU Sergiu *****, conform art.236 alin.(2) Cod contravențional.

Prin urmare, în circumstanțele de fapt și de drept enunțate, procesul-verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023, urmează a fi anulat, iar procesul contravențional intentat de către agentul constatator în privința lui URSU Sergiu *****, pe semnele contravenției prevăzute art.236 alin.(2) Cod contravențional, urmează a fi încetat, din motiv că există alte circumstanțe care afectează în mod esențial fondul cauzei și acestea nu poate fi înlăturate de către instanța de judecată.

Astfel, Colegiul penal reține faptul că neconsemnarea, nu doar efectivă, dar și neconsemnarea veridică, completă a datelor și faptelor indicate la art.443 Cod contravențional, fapt care afectează în mod esențial fondul cauzei și nu poate fi înlăturată de instanță, atrage nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, or o altă interpretare, având caracter extensiv-defavorabil, este interzisă potrivit art.5 Cod contravențional.

Deci, analizând conținutul procesului-verbal contestat sub aspectul legalității întocmirii sale, instanța de recurs reține că nu există o identitate deplină între descrierea circumstanțelor comiterii faptei contravenționale în raport cu încadrarea juridică.

Consecvent la cele expuse instanța de recurs statuează că conform art.443 alin.(5) Cod contravențional, *procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoană în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi de victimă când există. În cazul în care constatarea contravenției este de competența unui organ colegial, procesul-verbal cu privire la contravenție se încheie de către președintele organului colegial sau de către un membru ales cu votul majorității membrilor prezenți la ședința în al cărei cadru are loc constatarea faptei ori desemnat de către președintele acestei ședințe şi se semnează de către toți membrii prezenți la ședință,* iar alin.(6) al aceluiași articol prevede expres *faptul absenței persoanei citate în mod legal pentru încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura a cel puțin un martor, indicându-se şi datele de identificare ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon). În cazul imposibilității de identificare a unui*

martor, agentul constatator consemnează în procesul-verbal motivele obiective ale lipsei martorului şi documentează, prin orice mijloace tehnice disponibile (audio/video), refuzul persoanei de a semna procesul-verbal.

Legiuitorul la art.445 alin.(1) Cod contravențional a legiferat în mod expres consecința nulității absolute, care intervine în mod imperativ, prin efectul legii, și care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, în cazul *neconsemnării în procesul verbal cu privire la contravenție a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna* dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezența unui martor, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care și prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale și autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

Colegiul relevă că, dispozițiile Codului contravențional nu prevăd posibilitatea completării mențiunilor procesului-verbal de contravenție în faza judecării contestației. Mai mult, datele prezentate în fața instanței nu au fost supuse dezbaterii la momentul încheierii procesului-verbal, fapt care presupune din start încălcarea principiului contradictorialității.

12. Instanța de recurs, examinând aspectele relevate menționează, că procesul-verbal nu corespunde exigențelor art.443 Cod contravențional, agentul constatator admițând omisiuni care atrag conform art.445 Cod Contravențional, nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, or în procesul-verbal în calitate de martor asistent nu a fost indicat. Încălcările menționate nu au fost înlăturate de către agentul constatator la examinarea cauzei contravenționale şi respectiv acesta fiind nul nu poate fi pus la baza constatării vinovăției lui URSU Sergiu *****.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că agentul constatator a încălcat prevederile art.443 Cod contravenționale, or la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, nu a respectat prevederile art.443 alin.(5), (6) Cod contravențional, și în atare situație, omisiunile depistate în procesul-verbal cu privire la contravenție manifestate prin neconsemnarea datelor şi faptelor indicate în art.443 Cod contravențional, determină, de rând cu încălcările constatate mai sus, nulitatea actelor procesuale întocmite în cazul dat şi încetarea procesului contravențional pornit în privința făptuitorului.

Concluzionând, instanța de recurs relevă că procesul-verbal contestat este lovit de nulitate, care poate fi invocată și din oficiu, or, legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „*ad validitatem",* cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în

scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art.443 Cod contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art.445 Cod contravențional.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că la examinarea cauzei contravenționale, instanța va ține cont de rigorile art.458 Cod contravențional, care indică că, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine, caracterul veridic al contravenției imputate, existenta cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existenta circumstanțelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Prin prisma prevederilor ce guvernează spețа dedusă judecății, instanța de recurs reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârșirii de noi contravenții. Concomitent, instanța de recurs reține că procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare se bucură de prezumția de legalitate, prezumție care, la rândul său, se bazează pe prezumția de autenticitate şi de veridicitate, până în momentul în care această prezumție nu este răsturnată categoric.

De asemenea, CEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art.6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora şi fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61). Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța şi incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei [Jahnke şi Lenoble împotriva Franței (dec.),nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].

În susținerea poziției sale, instanța de recurs elucidează că, procesul-verbal de constatare și sancționare nu poate face dovada deplină, prin el însuși, a existenței faptei, a autorului acesteia și a vinovăției, acest proces-verbal, fiind doar actul prin care o persoană este acuzată de săvârșirea contravenției. Or, este esențial faptul că, prezumția de veridicitate a faptelor constatate de agent și consemnate în procesul-verbal nu are caracter absolut, mai ales în cazul în care din probele administrate de „acuzare" instanța nu poate fi convinsă de vinovăția „acuzatului", dincolo de îndoiala rezonabilă, cu atât mai mult în conjunctura în care, așa cum a fost stabilit în cauza pendinte, la materialele cauzei nu a fost anexată de către agentul constatator nici o probă întru confirmarea învinuirii aduse cet. URSU Sergiu *****.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces

echitabil, în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil *(Ruiz Torija contra Spaniei, 09.12.1994, §29; Papon contra Franței (nr.2), dec., 15.12.2001; Boldea contra României, 15.02.2007, §30).*

13. Cu referire la situația analizată supra, în cadrul examinării recursului, Colegiul a fost în imposibilitate de a stabili elementele de bază în această cauză, care ar proba vinovăția lui URSU Sergiu *****, în conjunctura în care, agentul constatator a admis omisiuni la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție, circumstanțe în care se remarcă lipsa dovezilor veridicității situației de fapt, reținute în procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, astfel încât în favoarea contestatarului acționează principiul in *dubio pro reo.*

În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționare contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.

Astfel, instanța de recurs remarcă că vinovăția este unul din elementele constitutive a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art.7 Cod contravențional persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Tot în acest context, potrivit art.375 Cod contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat sa dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Potrivit principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzut la art.8 Cod contravențional, persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție și numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională, Colegiul penal constată omisiunea agentului constatator de a stabili corect și obiectiv elementele constitutive ale contravenției și a încadra juridic fapta, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenitei în raport cu fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, prin probe pertinente și concludente și respectiv, ajunge la concluzia că este ilegal a trage persoana la răspundere contravențională în temeiul unui proces-verbal care constată în mod arbitrar fapta comisă și încadrarea acestei fapte în temeiul normei speciale din Codul contravențional.

Colegiul reține că este inadmisibilă și contrară inclusiv principiilor consacrate de Legea contravențională la articolele 5, 7 și 8, întocmirea unui proces verbal în lipsa unui

suport probator suficient, care urmează a fi cercetat în mod obiectiv conform art.425 alin.(3) Cod contravențional, de către agentul constatator și care urmează să stea la baza formulării concluziei privind comiterea faptei în circumstanțe concrete, săvârșirea faptei de către contravenient, întrunirea a faptei comise de contravenient a tuturor elementelor constitutive a componenței de contravenție în baza căreia a fost încadrată juridic fapta, cât și lipsa circumstanțelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, sau al răspunderii contravenționale.

14. În final, Colegiul alăturat instanței de judecată conchide că este necesară şi oportună doar decalarea nulității absolute a procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06, nr. 029892 din 14.07.2023, cu încetarea procesului contravențional, deoarece procesul-verbal contestat nu întrunește condițiile specificate de art.445 Cod contravențional și duce la nulitatea absolută a acestuia.

Astfel, Colegiul Penal menționează că careva încălcări, sau abateri de la norma de drept, la emiterea încheierii, instanța de fond nu a admis, temeiurile invocate de recurent, neavând suport de fapt și de drept, or, nu era posibilă descoperirea și ridicarea probelor prin intermediul unei alte măsuri. Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CEDO Garcia Ruiz versus Spania).*

Colegiul penal reiterează că, argumentele aduse de către agentul constatator în susținerea cererii de recurs sunt declarative și neconfirmate prin probe pertinente care din punct de vedere al utilității nu coroborează între ele. Instanța de recurs subliniază că, recursul înaintat nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art.466 Cod contravențional pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat dezacordul cu hotărârea contestată fără a fi invocate careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a recursului ca fiind nefondat, or, conform art.470 alin.(3) Cod contravențional, instanța de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, având dreptul, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze și alte temeiuri fără a agrava situația contravenientului, circumstanțe care la caz nu se regăsesc.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și a adoptat o hotărâre întemeiată, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de agentul constatator Gheorghe BULGARI și a menține Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-1545/2024 din 03 decembrie 2024, fără modificări.

15. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit.c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de agentul constatator, Gheorghe BULGARI, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 5r-1545/2024 din 03 decembrie 2024, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 029892 din 14.07.2023, în privința lui **URSU Sergiu,** în temeiul art.236 alin.(2) Cod contravențional, și menține fără modificări Hotărârea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Silvia CECAN**

Judecătorii **Vitalie PÎSLARIUC**

Vitalie BUDECI